

Udskriftsdato: 14. december 2025

2023/1 BSF 133 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne civilregistrering fra folkekirkens regi

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 29. februar 2024 af Katrine Dugaard (LA), Ole Birk Olesen (LA) og Alex Vanopslag (LA)

Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne civilregistrering fra folkekirkens regi

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte de nødvendige lovforslag om at flytte civilregistrering ud af folkekirken og placere opgaven hos kommunerne inden udgangen af 2024.

Bemærkninger til forslaget

Opgaven med civilregistrering er, med undtagelse af Sønderjylland, i dag placeret hos folkekirken, hvor alle fødsler, dødsfald og navneændringer registreres uanset religiøs baggrund (»Civilregistrering«, www.humanistisksamfund.dk, den 12. november 2020). Denne organisering trækker tråde langt tilbage i historien, og politikere legitimerer ofte indblanding i kirkelige anliggender med afsæt i sammenblandingen af kirkelige og statslige forhold (»Danske Kirkers Råd advarer: Regeringen forsøger at skrive flere helligdage ud af loven«, www.altinget.dk, den 7. februar 2023). Det er forslagsstillernes grundlæggende holdning, at stat og kirke i videst muligt omfang skal adskilles, så politikere afholdes fra at blande sig i kirkelige forhold, og kirken ikke skal varetage civile ansvarsområder. Derfor opfordrer forslagsstillerne med nærværende beslutningsforslag regeringen til at fremsætte de nødvendige lovforslag om at flytte opgaven med civilregistrering væk fra folkekirken og over i kommunalt regi.

Folkekirken har gennem de seneste mange år spillet en aftagende rolle i samfundet med dalende medlemstal og færre kirkelige dåb, vielser og konfirmationer (»Folkekirken i tal«, www.fkuv.dk, den 12. februar 2024). Pr. 1. januar 2024 var 71,4 pct. af befolkningen medlemmer af folkekirken. Det giver anledning til overvejelser om, hvorvidt det kan retfærdiggøres, at folkeregistreringen er forankret i en organisation, som hver fjerde dansker har valgt fra (»Medlemmer af folkekirken«, www.dst.dk). Samtidig betyder de seneste årtiers indvandring, at samfundet i dag er præget af en højere grad af religiøs diversitet, hvilket gør emnet stadig mere aktuelt. Det er forslagsstillernes holdning, at opgaven bør ligge hos en civil myndighed, som kan afspejle alle borgere uanset trosretning. I vores nabolande Norge og Sverige sker civilregistrering ved en ren civil myndighed (folkeregisteret og Rigsskatteverket). I f.eks. Holland har civilregistreringen været uden for kirken siden 1811 (»Civilregistrering«, www.humanistisksamfund.dk, den 12. november 2020).

Det er forslagsstillernes indstilling, at civilregistrering vil være hensigtsmæssigt placeret i kommunerne, hvor der er en naturlig sammenhæng med opgaver, som allerede løses i kommunalt regi. For eksempel giver det mening, at kommunerne, når de forestår vielser, også kan varetage navneskifte og dermed yde en mere helhedsorienteret borgerbetjening (»Adgang for Københavns Kommune og andre kommuner til registrering i den digitale kirkebog til frikommuneforsøg«, www.kk.dk, den 13. april 2016).

Et argument, der ofte er brugt imod udflytning af civilregistrering fra folkekirkens regi, er, at denne organisering har medvirket til at bevare tilknytningen mellem folkekirken og befolkningen. I dag foregår det imidlertid næsten udelukkende digitalt, hvilket gør det vanskeligt at forestille sig, at det skulle have en reel betydning for danskernes tilknytning til folkekirken (»Folkekirken og den civile registrering«, www.kristeligt-dagblad.dk, den 22. november 2014).

Sønderjylland

I den forbindelse er det værd at nævne, hvordan man har organiseret civilregistrering i Sønderjylland, der som det eneste sted i Danmark løser opgaven i kommunerne, jf. Kirkeudvalget, B 107 – bilag 1, folketingssåret 2014-15, 1. samling. Årsagen er, at Sønderjylland i perioden fra 1864 til 1920 var tysk, hvor civilregistreringen foregik på kommunekontoret. Da Sønderjylland ved genforeningen kom tilbage til Danmark, besluttede man, at civilregistreringen fortsat skulle ske i kommunerne.

I Sønderjylland svarer dåbsprocenten til dåbsprocenten i resten af landet, hvilket undergraver forestillingen om, at folkekirkens civilregistrering har en effekt på befolkningens syn på kirken (»Dåb i folkekirken«, www.folkekirken.dk).

Finansiering

At flytte civilregistrering over i kommunalt regi vurderes ikke at medføre en meromkostning i drift, men det medfører, at en udgift, der tidligere har ligget hos folkekirken, overføres til kommunerne, som derfor skal modtage statsligt tilskud. Forslagsstillerne anbefaler, at forslaget finansieres, ved at man til

gengæld nedsætter det statslige tilskud til præstelønninger svarende til omkostningen forbundet med civilregistrering. Dette indebærer en ændring af lov om folkekirkens økonomi § 20, hvor det fremgår, at 40 pct. af præstelønningerne afholdes via det statslige tilskud. Denne andel skal således nedbringes.

Forslagsstillerne finder det grundlæggende paradoksalt, at staten skal betale til kirkens forkyndelse via præstelønninger, mens kirken skal varetage en civil opgave. Dette beslutningsforslag er et nødvendigt tiltag for et mere sekulariseret samfund.

Skriftlig fremsættelse

Katrine Dugaard (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne civilregistrering fra folkekirkens regi.

(Beslutningsforslag nr. B 133)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.